

**Жамият ички аудит гуруҳи томонидан «Ховренко номидаги
Самарқанд винокомбинати» АЖнинг
2018 йил учун якуний молиявий-хўжалик фаолияти юзасидан тузган
ҲИСОБОТИ**

Жамиятда бизнес-режанинг бажарилиши ҳақида маълумот

«Ховренко номидаги Самарқанд винокомбинати» АЖ томонидан 2018 йил учун тасдиқланган бизнес-режа асосий кўрсаткичларининг бажарилиши қуйидагича:

-Узум виноси ишлаб чиқариш – 70,0 минг дал. режалаштирилган, ҳақиқатда – 60,0 минг дал. ишлаб чиқарилган, ёки тасдиқланган бизнес-режа 85,7 фоизга бажарилган. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ушбу кўрсаткич 85,7 фоизни ташкил этади.

-Коньяк маҳсулотлари ишлаб чиқариш – 60,0 минг дал. режалаштирилган, ҳақиқатда 64,0 минг дал. ишлаб чиқарилган, ёки тасдиқланган бизнес-режа 106,7 фоизга бажарилган. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ўсиш - 106,7 фоизни ташкил этади.

- Ароқ ва ликер маҳсулотлари ишлаб чиқариш – 500,0 минг дал. режалаштирилган, ҳақиқатда 386,0 минг дал. ишлаб чиқарилган, ёки тасдиқланган бизнес-режа 77,2 фоизга бажарилган. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ишлаб чиқариш 79,9 фоизни ташкил этади.

Жамият томонидан халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш –45 884,2 млн. сўмга режалаштирилиб, ҳақиқатда 42 214,1 млн. сўмга ишлаб чиқарилган ёки тасдиқланган бизнес-режа 92,0 фоизга бажарилган. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан эса 98,0 фоизни ташкил этади.

2018 йилда жамият томонидан:

-амалдаги нархларда 45 884,2 млн. сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилган, ёки тасдиқланган бизнес-режа 93,7 фоизга бажарилган. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ўсиш 106,3 фоизни ташкил этади.

-таққослама нархларда 36 166,5 млн. сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилган, ёки тасдиқланган бизнес режа 102,4 фоизга бажарилган. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан эса 97,9 фоизни ташкил этади.

Жамиятда 2018 йилда ишчи-хизматчиларнинг ўртача сони 210 киши бўлиб, меҳнат ҳақи фонди 2 718,3 млн. сўмни, ёки ишловчиларнинг ўртача ойлик иш ҳақи 1058,5 минг сўмни ташкил этган. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ишчи-хизматчиларнинг ўртача иш ҳақи 54,1 минг сўмга кўпайган.

**2018 йиллик бизнес-режа кўрсаткичлари
бажарилишининг таҳлили:**

№	Асосий кўрсаткичлар	Ўлчов бир.	Бизнес-режа	Ҳақиқатда	Бажарилиши %	Фарқи (+, -)
1	Маҳсулот сотишдан тушган соф тушум	минг сўм	43 502 838	43 709 027	100,5%	206 189
2	Сотилган маҳсулотнинг таннари	минг сўм	34 359 996	35 776 458	104,1%	1 416 462
3	Ялпи фойда	минг сўм	9 142 842	7 932 569	86,8%	-1 210 273
4	Давр харажатлари жами	минг сўм	4 778 270	5 172 417	108,2%	394 147
5	Асосий фаолиятнинг бошқа даромадлари	минг сўм	300 000	486 951	162,3%	186 951

6	Асосий фаолиятнинг фойдаси	минг сўм	4 664 572	3 247 103	69,6%	-1 417 469
7	Молиявий фаолиятнинг даромадлари, жами	минг сўм	200 000	2 107	1,1%	-197 893
8	Молиявий фаолиятнинг харажатлари, жами	минг сўм	2 364 681	2 728 061	115,4%	363 380
9	Солиқ тўлангунча олинган фойда	минг сўм	2 499 891	521 149	20,8%	-1 978 742
10	Фойда солиғи	минг сўм	388 950	113 886	29,3%	-275 064
11	Бошка солиқлар	минг сўм				0
12	Соф фойда	минг сўм	2 110 941	407 263	19,3%	-1 703 678

Юқоридаги кўрсаткичлар таҳлилидан кўринадики, жамият томонидан бизнес-режада белгиланган маҳсулот сотиш режаси 100,5 фоизга бажарилган, сотилган маҳсулот таннари 104,1 фоизни, давр харажатлари 108,2 фоизни ва молиявий харажатлар 115,4 фоизни ташкил этганлиги сабабли соф фойда режаси 19,3 фоизга бажарилиб, белгиланган режага нисбатан 1 703,7 млн. сўмга кам соф фойда олинган.

Бунинг асосий сабаблари:

1. Жамият томонидан Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Товарлар (ишлар, хизматлар) нинг давлат ва корпоратив харидларини амалга оширишнинг замонавий шакл ва услубларини янада жорий этиш чоратадбирлари тўғрисида” 2017 йил 23 августдаги ПҚ-3237-сонли ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 18 декабрдаги 992-сонли Қарори талаблари бажарилмаган.

Жумладан: Юқоридаги Қарорнинг “камида 1 минг АҚШ доллари суммасидаги бир контракт бўйича етказиб беришда харид товарлар (ишлар, хизматлар) нинг нархи, сифати ва етказиб бериш муддатлари бўйича энг мақбул шартларни таклиф этган етказиб берувчилар билан тўғридан - тўғри шартномалар тузиш йўли билан амалга оширилади

Бир минг АҚШ долларида 100 минг АҚШ долларигача суммага битта контракт бўйича етказиб беришда харид:

Харид қилинадиган товарлар, ишлар ва хизматларнинг тавсифномасини, сонини, бажариш муддатини ва товарни етказиб бериш жойини кўрсатган ҳолда таклифларни етказиб берувчиларга ёки пудратчиларга юбориш;

етказиб берувчиларга ёки пудратчилар эълон қилган нархлар ва тавсифномаларни таққослаш йўли билан буюртмачилар томонидан ташкил этиладиган идоравий танлов комиссиялари томонидан баҳоланадиган энг яхши таклифларни танлаб олиш йўли билан амалга оширилади.

Идоравий танлов комиссия буюртмачининг раҳбар ходимлари ва ваколатли мутахассиларидан камида уч нафардан иборат бўлган таркибда тузилади. Идоравий комиссиянинг қарори протокол билан расмийлаштирилади”

деб кўрсатилган талаблари умуман бажарилмасдан, ҳисобот йилида ўртача нархи 846 сўмдан 6 572 985 кг жами 5 559 301,3 сўмлик аралаш сортли узум харид қилиниб

Ушбу узумнинг 3 658 875 кг ёки 2 779 042,8 сўмлиги ўртача нархи 760 сўмдан вилоят фермер хўжаликларидан олинган, 2 914 110 кг ёки 2 780 258,5 сўмлиги асоссиз равишда ўртача нархи 954 сўмдан “Сангзор Тош” МЧЖ дан олинган бўлиб, ҳар бир кг узум учун 194 сўм ортиқча пул тўланган ва натижада жамиятга 565 337,4 минг сўмлик зарар етказилган;

2. Банкдан олинган кредитлар учун 677 557,0 минг сўмлик фоиз тўловлари ҳисобига ортиқча харажатга йўл қўйилган;
3. Валюта курслари ҳисобига 1 300 000,0 минг сўмлик молиявий фаолиятдан зарар кўрилган.

2017 ва 2018 йил
молиявий кўрсаткичларини таққослаш натижалари:

№	Кўрсаткичларнинг номи	Ўлчов бирлиги	2017 йил	2018 йил	%	Фарқ (+,-)
1	Маҳсулотларни сотишдан соф тушум	минг сўм	38307203	43 709 027	114,10%	5 401 824
2	Сотилган маҳсулотнинг таннари	минг сўм	31820445	35 776 458	112,43%	3 956 013
3	Ялти фойда	минг сўм	6486758	7 932 569	122,29%	1 445 811
4	Давр харажатлари, жами	минг сўм	4113213	5 172 417	125,75%	1 059 204
5	Асосий фаолиятнинг бошқа даромадлари	минг сўм	292571	486 951	166,44%	194 380
6	Асосий фаолиятнинг фойдаси	минг сўм	2666116	3 247 103	121,79%	580 987
7	Молиявий фаолиятнинг даромадлари, жами	минг сўм	160155	2 107	1,32%	-158 048
8	Молиявий фаолиятнинг харажатлари, жами	минг сўм	996023	2 728 061	273,90%	1 732 038
9	Солиқ тўлангунча олинган фойда	минг сўм	1830248	521 149	28,47%	-1 309 099
10	Фойда солиғи	минг сўм	175956	113 886	64,72%	-62 070
11	Бошқа солиқлар	минг сўм	132343			-132 343
12	Соф фойда	минг сўм	1521949	407 263	26,76%	-1 114 686

Жамият томонидан Кузатув кенгашининг ҳамда акциядорларнинг умумий йиғилишлари қарорларининг бажарилиши тўғрисида

2018 йил 1 январь ҳолатида жамиятнинг акциядорлардан дивиденд буйича қарзи 830 137,0 минг сўмни ташкил этган.

Жамият акциядорлари умумий мажлисининг қарорига асосан 2017 йил якуни бўйича 762 971,3 минг сўмлик дивиденд ҳисобланиб, акциядорларга 2018 йил ммммммммммммм м м давомида 770 010,3 минг сўм дивиденд тўланган. Натижада 2019 йилнинг 1 январь ҳолатида жамиятнинг акциядорлардан дивиденд бўйича қарзи 823 098 минг сўмни ташкил этади.

Ўзбекистон Республикаси «Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқини ҳимоя қилиш» тўғрисидаги Қонунининг 56 моддасига асосан акциядорларга дивидендларни тўлаш муддати қарор қабул қилинган кундан бошлаб 60 кундан ошмаслиги кўрсатиб ўтилган.

Жамият томонидан акциядорларга дивидендлар бўйича қарзларни камайтиришни назоратга олиш ҳамда қарздорликни қисқартириш ва ўз вақтида тўлаш тавсия этилади.

Тайёр маҳсулот сотиш тўғрисида

Жамият томонидан 2018 йилда жами 67 903,6 млн. сўмлик 541 215 дал. тайёр маҳсулот сотилган.

Жумладан:

№	Маҳсулотнинг номи	Ўлчов бирлиги	2018 йилда	Сотиш қиймати (минг сўм)	Олинган фойда (минг сўм)
1	Коньяк	Дал.	66 409	15 692 656	1 781 513
2	Вино	Дал.	84 267	6 029 572	329 203
3	Виноматериаллар	Дал.	4 758	142 740	19 566
4	Арок маҳсулотлари	Дал.	375 394	66 665 118	5 480 807
5	Ликер ва арок маҳсулотлари	Дал.	6 8367	1 238 504	198 301
6	Коньяк спирти	Дал.	3 550	678 727	123 179
	Жами	Дал.	541 215	90 447 317	7 932 569

Давр харажатларининг ҳисоботи.

Жамиятда давр харажатлари ҳисоботи Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 5 февралдаги 54-сонли қарори билан тасдиқланган «Маҳсулот (ишлар, хизматлар) ишлаб чиқариш ва сотиш харажатларининг таркиби ҳамда молиявий натижаларни шакллантириш тартиби тўғрисида»ги Низом асосида олиб борилган.

2018 йилда белгиланган бизнес-режа бўйича давр харажатларининг таҳлили:

№	Кўрсаткичларнинг номи	Ўлчов бирлиги	Бизнес-режа бўйича	Ҳақиқатда	Фарқ (+,-)
1	Давр харажатлари жами:	минг сўм	4 778 270	5 153 358	375 088
	Шундан:				
А)	Сотиш харажатлари	минг сўм	682 000	531 042	-150 958
Б)	Маъмурий харажатлари	минг сўм	848 000	1 057 391	209 391
В)	Бошқа операцион харажатлар	минг сўм	3 248 270	3 564 925	316 655

Давр харажатларининг кўрсаткичлар бўйича таҳлили

№	Кўрсаткичларнинг номи	Ўлчов бирлиги	Бизнес-режа бўйича	Ҳақиқатда	Фарқ (+,-)
1	Давр харажатлари жами:	минг сўм	4 778 270	5 153 358	375 088
	Шундан:				
А)	Сотиш харажатлари				
	1. Иш ҳақи ва мукофот	минг сўм	140000	117389	-22611
	2. Ягона ижтимоий тўлов	минг сўм	35000	28748	-6252
	3. Акциз марка	минг сўм	347000	365677	18677
	4. Божхона харажатлари	минг сўм	160000	0	-160000
	5. Меъёрий йўқотишлар	минг сўм		5436	5436
	6. Акция ва акцизларнинг ҳисобини юритиш учун	минг сўм		6	6
	7. Амортизация и ремонт зданий	минг сўм		70	70
	8. Бошқа харажатлар	минг сўм		13716	13716
	Жами:	минг сўм	682000	531042	-150958

Б)	Маъмурий харажатлари				
	1. Иш хаки ва нафақа	минг сўм	560780	659118	98338
	2. Ягона ижтимоий тўлов	минг сўм		161337	161337
	3. Мукофот	минг сўм		1278	1278
	4. Сафар харажатлари	минг сўм	60000	0	-60000
	5. Алоқа харажатлари	минг сўм	3000	0	-3000
	6. Веб-сайт ва интернет хизмати	минг сўм	16000	7100	-8900
	7. Почта ва канцелярия харажатлари	минг сўм	750	0	-750
	8. Транспорт харажатлари	минг сўм		0	
	9. Амортизация и ремонт зданий	минг сўм	55000	75898	20898
	10. Авиа билет	минг сўм		1075	1075
	11. Архив хизмати	минг сўм		5594	5594
	12. Аудиторлик ва консалтинг хизмати	минг сўм		74200	74200
	13. территория ободонлаштириши	минг сўм		6827	6827
	14. Комиссионные сборы	минг сўм		1722	1722
	15. Канцтовары	минг сўм		4570	4570
	16. Техосмотр и медосмотр	минг сўм		4475	4475
	17. Ўқиш учун	минг сўм		1998	1998
	18. Представительские расходы	минг сўм	10000	20946	10946
	19. Ремонт оргтехники	минг сўм		1469	1469
	20. ГСМ	минг сўм		17584	17584
	21. Бошқа харажатлар	минг сўм	142470	6200	-136270
	Жами:	минг сўм	848000	1051391	203391
В)	Бошқа операцион харажатлар				
	1. Налоги и обязательные платежи	м. сўм	1761270	1684455	-76815
	2. Юқори ташкилотга тўловлар	м. сўм		12911	12911
	3 Ҳомийлик ёрдами	м. сўм	130000	1126126	996126
	4. Банк хизмати тўлови	м. сўм	80000	145925	65925
	5. амортизация	м. сўм	72000	0	-72000
	6. Обуна	м. сўм	2000	101	-1899
	7. Веб-сайт ва интернет хизмати	м. сўм	18000	7600	-10400
	8. Ўқиш учун	м. сўм	4000	2756	-1244
	9. Выставка, ярмарка и реклама готовой продукции	м. сўм	30000	5250	-24750
	10. Депозитарий хизмати тўлови	м. сўм	4000	0	-4000
	11. Аудиторлик, консалтинг ва баҳолаш хизмати	м. сўм	32000	3962	-28038
	12. Ижтимоий тўловлар	м. сўм	120000	0	-120000
	13. Махсулотни сертификатлаштириш	м. сўм		0	0
	14. Создание новых производств	м. сўм	40000	0	-40000
	15. Освоение новых видов продукции	м. сўм	105000	8000	-97000
	16. Компенсация за неиспользованный отпуск	м. сўм		73898	73898
	17. Сугурта	м. сўм	12000	19085	7085
	18. Зарплата несписочного состава	м. сўм	88000	59972	-28028
	19. Премия и материальная помощь	м. сўм	70000	4370	-65630
	20. Бошқа харажатлар	м. сўм	680000	410515	-269485
	шу жумладан:				0
	Акция ва акцизларнинг хисобини юритиш учун	м. сўм		10820	10820
	Авиа билет	м. сўм		3574	3574
	Госпошлина	м. сўм		11125	11125

Телефон ва почта хизмати	м. сўм		253	253
Жороят учун тўлов (увечье)	м. сўм		16050	16050
Меъёрий йўлотишлар	м. сўм		242	242
Дезинфекция	м. сўм		7040	7040
Экология	м. сўм		42412	42412
Жарима ва пенялар	м. сўм		111319	111319
Спис активов	м. сўм		158743	158743
Спис материалов и спецодежды	м. сўм		432	432
Медикаменты	м. сўм		3642	3642
Видеоконференция	м. сўм		90	90
Представительские расходы	м. сўм		11262	11262
Ремонт оргтехники	м. сўм		2588	2588
Таъмирлаш ва ободонлаштириш	м. сўм		8400	8400
Вывоз мусора	м. сўм		1972	1972
ГСМ и энергия	м. сўм		284	284
Бошка харажатлар	м. сўм		20267	20267
Жами:	м. сўм	3248270	3564926	316656

**2017 ва 2018 йилларда
давр харажатларининг таққослама таҳлили**

№	Курсаткичларнинг номи	Улчов бирлиги	2017 йил	2018 йил	Фарк (+,-)
1	Давр харажатлари, жами:	минг сўм	4113213	5153358	1040145
	Шундан:				
А)	Сотиш харажатлари	минг сўм	662087	531042	-131045
Б)	Маъмурий харажатлари	минг сўм	867490	1057391	189901
В)	Бошка операцион харажатлар	минг сўм	2583636	3564925	981289

Юқоридаги жадваллардан кўринадик, жамият томонидан давр харажатларининг умумий миқдори бизнес режага нисбатан -375,1 млн. сўмга, ўтган йилнинг шу даврига нисбатан эса 1 040,1млн. сўмга кўпайган.

Жумладан:

-сотиш харажатлари бизнес-режага нисбатан -151,0 млн. сўмга, ўтган йилнинг шу даврига нисбатан эса 131,0 млн.сўмга камайган;

-маъмурий харажатлар бизнес-режага нисбатан -209,4 млн. сўмга, ўтган йилнинг шу даврига нисбатан эса 189,9 млн. сўмга кўпайган;

-бошка операцион харажатлар эса бизнес-режага нисбатан- 316,7 млн. сўмга, ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 981,3 млн. сўмга кўпайган.

**Жамиятда дебиторлик ва кредиторлик қарзларнинг таҳлили
Дебиторлик қарзлар бўйича:**

Баланс кўрсаткичлари	01.01.2018 йил ҳолатида	01.01.2019 йил ҳолатида	Кўпайган	Камайган
1. Харидор ва буюртмачилар қарзи	3295218	1553392		1741826
2. Мол етказиб берувчилар ва пудратчиларга берилган бўнақлар	407023	516942	109919	
3. Бюджетга солиқ ва йиғимлар бўйича бўнақ тўловлари	176642	353796	177154	

минг сум

4. Мақсадли давлат жамғармалари ва суғурталар бўйича бўнак тўловлари				
5. Ходимларнинг бошқа операциялар бўйича қарзи	75379	62847		12532
6. Бошқа дебиторлик қарзлари	131060	115240		15820
Жами	4085322	2602217	287073	1483105

Юқордаги жадвалдан кўринадикки жамиятда дебиторлик қарзлари ҳам кўпайиш, ҳам камайиш тенденциясига эга. Жумладан:

- харидор ва буюртмачилар қарзи - 1741 826 минг сўмга камайган;
- мол етказиб берувчилар ва пудратчиларга берилган бўнақлар – 109 919 минг сўмга кўпайган;
- бюджетга солиқ ва йиғимлар бўйича бўнак тўловлари – 177 154 минг сўмга кўпайган;
- ходимларнинг бошқа операциялар бўйича қарзи – 12 532 минг сўмга камайган;
- бошқа дебиторлик қарзлар – 15 820 минг сўмга камайган.

Кредиторлик қарзлар бўйича:

минг сум

Баланс кўрсаткичлари	01.01.2018 йил ҳолатида	01.01.2019 йил ҳолатида	Кўпайган	Камайган
1. Мол етказиб берувчилар ва пудратчиларга қарзлар	10191036	8732487		1458549
2. Шуъба ва қарам хўжалик жамиятларига қарзлар	496000	251281		244719
3. Олинган бўнақлар	282857	111344		171513
4. Бюджетга тўловлар бўйича қарзлар	2170134	248240		1921894
5. Мақсадли давлат жамғармаларига тўловлар бўйича қарзлар	579976	1451323	871347	
6. Таъсисчиларга бўлган қарз	830173	823098		7075
7. Меҳнатга ҳақ тўлаш бўйича қарзлар	149064	186361	37297	
8. Бошқа кредиторлик қарзлари	63458	87112	23654	
Жами	14762698	11891246	932298	3803750

Юқоридаги жадвалдан кўринадикки, жамиятда кредиторлик қарзлари ҳам кўпайиш ҳам камайиш тенденциясига эга:

- мол етказиб берувчилар ва пудратчиларга қарзлар – 1 458 549 минг сўмга камайган;
- шуъба ва қарам хўжалик жамиятларига қарзлар – 244 719 минг сўмга камайган;
- олинган бўнақлар – 171 513 минг сўмга камайган;
- бюджетга тўловлар бўйича қарзлар – 1 921 894 минг сўмга камайган;
- мақсадли давлат жамғармаларига тўловлар бўйича қарзлар – 871 347 минг сўмга кўпайган;
- таъсисчиларга дивиденд бўйича қарз – 7 075 минг сўмга камайган;
- меҳнатга ҳақ тўлаш бўйича қарзлар – 37 297 минг сўмга кўпайган;
- бошқа кредиторлик қарзлар – 23 654 минг сўмга кўпайган.

**Жамиятнинг 2019 йил 1 январь ҳолатида
бухгалтерия балансининг таҳлили:**

Жамият томонидан тузилган бухгалтерия баланси таҳлили ўтказилганда, қуйидагилар аниқланди:

<i>Баланс кўрсаткичлари</i>	<i>01.01.2018 йил ҳолатида</i>	<i>01.01.2019 йил ҳолатида</i>	<i>Кўпайган</i>	<i>Камайган</i>
1. Асосий воситаларнинг бошланғич қиймати	11407817	11280222		127595
2. Эскириш суммаси	4959269	5314232	354963	
3. Асосий воситаларнинг қолдиқ қиймати	6448548	5965990		482558
4. Номоддий активларнинг қолдиқ қиймати	112961	51201		61760
5. Узоқ муддатли инвестициялар, жами	848887	1456425	607538	
Шу жумладан:				
-Қимматли қозғалар	4420	6358	1938	-1938
-Шуъба ва қарам хўжалик жамиятларига инвестиция	57141	57141		
-узоқ муддатли инвестициялар	787326	1392926	605600	-605600
6. Узоқ муддатли кечиктирилган харажатлар	49154	21605		27549
7. Товар-моддий заҳиралар, жами	12877320	15999891	3122571	
8. Ишлаб чиқариш заҳиралари	2870114	2629995		240119
9. Тугалланмаган ишлаб чиқариш	5401577	8187907	2786330	
10. Тайёр маҳсулот	4592122	5168458	576336	
11. Товарлар	13507	13531	24	
12. Келгуси давр харажатлари				
13. Муддати кечиктирилган харажатлар	3678883	2378883		1300000
14. Кассадаги пул маблағлари				
15. Ҳисоб рақамидаги пул маблағлари		95387	95387	-95387
16. Валюта ҳисоб рақамидаги пул маблағлари				
17. Бошка пул маблағлари ва эквивалентлари		35683	35683	-35683
17. Киска муддатли инвестициялар				
18. Устав капитали	1637586	3275172	1637586	
19. Қўшилган капитал	10415	10415		
20. Резерв капитали	3069684	3203215	133531	
21. Тақсимланмаган фойда	2871929	1548202		1323727
22. Мақсадли тушумлар	420728	420728		
23. Келгуси давр харажатлари ва тўловлари бўйича заҳиралар	4101	4101		
24. Узоқ муддатли банк кредитлари	4077045	2312149		1764896
25. Узоқ муддатли заёмлар				
26. Қиска муддатли банк кредитлари	846889	1602054	755165	
27. Қиска муддатли заёмлар	400000	4340000	3940000	

Таҳлилдан кўринадики, жамиятда товар моддий заҳиралар қолдиғи 2019 йил 1 январь ҳолатида 15 999 891 минг сўмни ташкил этиб, йил бошига нисбатан 3 122 571 минг сўмга кўпайган. Жумладан:

- ишлаб чиқариш заҳиралари йил бошига нисбатан 240 119 минг сўмга камайган;
  - тайёр маҳсулотлар қолдиғи йил бошига нисбатан 576 336 минг сўмга кўпайган;
  - тугалланмаган ишлаб чиқариш йил бошига нисбатан -2 786 330 минг сўмга кўпайган.
- СЙК -2018 йил якуни бўйича -83.8 – ўртача.

Тавсиялар:

-Жамиятда қуйидаги ишларни амалга ошириш мақсадга мувофиқ деб ҳисоблаймиз:

-Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Товарлар (ишлар, хизматлар)нинг давлат ва корпоратив харидларини амалга оширишнинг замонавий шакл ва услубларини янада жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида” 2017 йил 23 августдаги ПҚ-3237-сонли ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 18 декабрдаги 992-сонли Қарорлари талаблари бажариш,

- ваколатли раҳбар ходимлардан, таркиби уч кишидан кам бўлмаган идоравий танлов комиссиялари тузиб, товар харидларини ушбу комиссия қарори асосида амалга ошириш;

-ишлаб чиқарилган маҳсулот экспортини ошириш, маркетинг изланишларини олиб бориш;

-жамият томонидан давр харажатларини камайтириш чора-тадбирларини кўриш ва ушбу харажатларни қаттиқ назоратга олиш;

-ишлаб чиқариш таннархини пасайтириш мақсадида тегишли чора-тадбирлар белгилаш ва бу борада мунтазам иш олиб бориш;

-жамият томонидан акциядорларга дивидендлар бўйича қарзларни тўлиқ тўлаш;

-жамиятни ишлаб чиқариш қувватини ошириш ва ишлаб чиқаришни такомиллаштириб, молиявий барқарорликка эришиш;

-жамиятда дебиторлик ва кредиторлик қарзлар тизимини назоратга олиш, чорак якуни бўйича ўзаро ҳисоб-китоб далолатномаларини тузиш ва муддати ўтган дебиторлик қарзларини ўз вақтида ундириш чораларини кўриш;

-ишчи-хизматчиларга иш ҳақи бўйича қарзларининг муддатини ўтказмасдан ўз вақтида тўлаш;

-жамият томонидан ишлаб чиқарилган тайёр маҳсулотларни реализация масаласини «Шаробсавдо» базалар орқали кучайтириш;

-банк томонидан олинган кредитларни тўлиқ ва ўз вақтида қайтариш чораларини кўриш;

- жамиятнинг омборхоналарида ишлаб чиқаришда керак бўлмаган товар-моддий бойликларни аниқлаб, уларни бугунги кунги бозор нархида баҳолаб сотиш, жамиятнинг айланма маблағларини кўпайтириш;

-жамиятда айти пайтда ишлаб чиқаришда фойдаланилмайдиган асосий воситаларни ўрнатилган тартибда ижарага бериш ёки қонуний тарзда сотиш;

-жамият томонидан тайёр маҳсулотларни сотиш чораларини кўриш тавсия этилади.

Жамият ички аудит гуруҳи раҳбари:

Ш. А. Туйчиев